

یادداشت

به نام صادرات، به کام خام‌فروشی

قادر شادی‌وند ـ کارشناس انرژی

● دستیابی به بازارهای صادراتی و کسب منافع حاصل از حضور در تجارت جهانی از جمله سیاست‌گذاری جمهوری اسلامی ایران دنبال شده و به یکی از اصول نانوشته فعالیت اقتصادی در ایران بدل شده است. تا جایی که هرگونه تشکیک در درستی و نادرستی آن به نوعی خیانت در پیشرفت صنعتی و اقتصادی کشور قلمداد می‌شود، اما توسعه نامتوازن صنایع کشور و متوقف‌شدن در مراحل اولیه تکامل، گویای این موضوع است که شاید زمان آن رسیده است که دولت به این حیطه از سیاست‌گذاری به‌طور دقیق‌تر ورود کرده و اهداف اقتصادی و اجتماعی هوشمندانه‌تری را در قبال آن طلب کند. در هیچ کجای دنیا کشوری یافت نمی‌شود که از صادرات مواد اولیه و خام‌مالیات و عوارض صادراتی دریافت نکند و در مقابل واردات مواد اولیه را مورد حمایت قرار ندهد. در ایران اما سیاست برعکسی دنبال می‌شود و به استثنای چند کالای استراتژیک (که تأمین نیاز داخل در اولویت قرار دارد)، صادرات در هر قالبی که باشد، از معافیت صادراتی و مشوق‌های متنوع برخوردار خواهد شد. به عبارتی دیگر در این سیاست، هیچ تلاشی در راستای پرهیز از خام‌فروشی و تکمیل زنجیره تولید مشاهده نمی‌شود. در نتیجه این «سیاست‌های صادرات‌محور» امروزه صناعی نظیر پتروشیمی، فولاد، کشاورزی، معادن و... همگی به صادرکننده مواد خام بدل شده و هیچ اهمیتی در توسعه صنایع وابسته داخلی صورت نمی‌پذیرد. صنعت پتروشیمی در زنجیره ارزش نفت و گاز به‌عنوان صنعت ارزش‌آفرین شناخته می‌شود و نوعی در راستای تحقق جلگوبری از خام‌فروشی قدم برمی‌دارد، اما نگاهی دقیق به ترکیب محصولات صادراتی این صنعت (که امروزه بخش عظیمی از مجتمع‌های فعال آن در کنترل بخش خصوصی است)، حاکی از آن است که حجم عده‌ای از صادرات محصولات پتروشیمی کشور را مواد اولیه و میانی تشکیل می‌دهد که می‌تواند به عنوان منشأ تولید طیف متنوعی از محصولات (به‌عنوان نهاده صنایع مختلف) مورد استفاده قرار گیرد اما مستقیما و البته به‌بهره‌گیری از معافیت‌های صادراتی به صادرات اختصاص می‌یابد. سیاست صادرات‌محوری که از سوی دولتمردان اتخاذ می‌شود، البته مورد حمایت تولیدکنندگان حوزه‌های مختلف اقتصاد نیز هست، به‌گونه‌ای که امروزه هر صنعتی که محصول آن با استقبال بازارهای جهانی روبه‌رو باشد و از این حیث با محدودیت رقابتی مواجه نباشد (که البته اکثر مواد اولیه از این دست هستند) با توسل به لطایف‌الحیل از فروش داخلی سر باز می‌زند، بسرای این کار هم با عناوین برطمطراقی نظیر «ارزش‌آوری» و «کسب سهم از بازار جهانی» مورد تشویق نیز قرار می‌گیرد. اما نکته نهفته در این سیاست که از سوی مسئولان داخلی مورد بی‌توجهی قرار گرفته است، امکان استفاده ازبازی در راستای توسعه صنایع داخلی، اجتناب از خام‌فروشی و افزایش صادرات کالاهای نهایی است. تولیدکنندگان صنایع مختلف داخلی به چند دلیل از فعالیت در بازار داخلی گریزان هستند و تمایل به بازارهای صادراتی دارند که مرتفع‌کردن هر کدام راه‌حل خاص خود را می‌طلبد. از یک سو نوسان پول ملی و کاهش ارزش آن در برابر ارزهای معتبر خارجی به همراه محدودیت‌های موجود در نقل و انتقال ارز، شرکت‌ها را به انجام معاملات بر اساس ارز متمایل کرده است. از سوی دیگر فعالیت در بازار داخلی با محدودیت‌ها و هزینه‌های سرپار زیادی (در مقایسه با صادرات) مواجه است. تولیدکننده مواد اولیه‌ای را در نظر بگیرید که به دنبال صادرات محصول خود مورد تشویق قرار گرفته و جواز صادراتی هم کسب می‌کند، اما اگر همین تولیدکننده تصمیم به فروش داخلی محصول خود داشته باشد، ملزم به پرداخت هزینه‌ها و مالیات‌های متنوعی است. به عبارتی دیگر در شرایط مساوی، اقدام برای فروش داخل و توسعه بازار داخلی از هزینه بالاتری نسبت به صادرات برخوردار است. در این شرایط مسلم است که اهدافی مانند تکمیل زنجیره ارزش در صنایع مادری همچون پتروشیمی هدفی دست‌نیافتنی خواهد بود. به نظر می‌رسد سیاست‌گذار باید صادرات مواد اولیه را از شمول معافیت صادراتی و مشوق‌های مربوطه خارج کرد و قانون حمایت از صادرات را یک گام به جلو و به سمت حمایت از صادرات کالاهای نهایی سوق دهد. چنین راهبردی در قالب اصل بنیادی اقتصاد مقاومتی و پرهیز از خام‌فروشی نیز می‌تواند مورد توجه قرار گیرد. در اقتصاد مقاومتی بر حمایت از صادرات کالا و خدمات به تناسب ارزش‌افزوده تأکید شده. بنابراین تمرکز بر ظرفیت‌های نسبی این حوزه از طریق ایجاد ارزش‌افزوده و تولید درآمدهای مستمر و پایدار و اجتناب از خام‌فروشی، امری اجتناب‌ناپذیر است. توسعه صنایع پایین‌دستی پتروشیمی از حیث ایجاد اشتغال و ارزش‌افزوده بیشتر و نیز تکمیل زنجیره ارزش برای کشور حائز اهمیت فراوانی است. این صنایع نسبت به صنایع بالادستی و میانی به حجم سرمایه‌گذاری کمتری نیاز داشته و زمان بازگشت سرمایه آنها سریع‌تر است. چاره کار در بازبینی سیاست‌های اجرایی در جهت تسهیل و کاهش هزینه‌های فعالیت در اقتصاد داخلی است. هم‌زمان باید با کاهش هزینه‌های کسب‌وکار در اقتصاد داخلی شرایط توسعه صنایع تکمیلی و وابسته را فراهم کرد.

لیلا مرگن؛ مجلس شورای اسلامی در جریان رسیدگی به مفاد لایحه بودجه سال ۹۷، مصوبه‌ای داشت که زمین‌خواری را قانونی می‌کرد و به متخلفان جایزه می‌داد. این مصوبه مجلس با ورود سازمان بازرسی کل کشور و مخالفت جدی رئیس سازمان بازرسی، بار دیگر به کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی بازگردانده شد و خوشبختانه در اصلاحات انجام‌شده بعدی از سوی مجلس، منافع ملی لحاظ شد. دراین‌باره محمدجواد حشمتی‌مهدب، معاون دادستان کل کشور، مصوبه روز سوم اسفند مجلس را کامی مثبت در راه حفظ منافع ملی اعلام کرد و از مقابله قاطعانه قوه قضائیه با پدیده زمین‌خواری در کشور خبر داد. نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی، عصر چهارشنبه، ۲۵ بهمن سال جاری، مصوب کردند: درصورتی‌که امکان قطع‌و‌قیمع مستحذات داخل اراضی واگذارشده به اشخاص وجود نداشت، زمین اشاره‌شده، به متخلف به قیمت روز فروخته شود. این قانون چراغ سبزی به قانون‌شکنانی بود که در راستای طرح‌های مصوب اقدام‌نکرده بودند. سالانه حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار هکتار از اراضی ملی و انفال، در چارچوب قراردادهای مشخص به افراد واگذار می‌شود تا در راستای تأمین امنیت غذایی و ایجاد اشتغال طرح در آنها اجرا شود؛ اما افراد متخلفی هم هستند که در طرح‌ها انحراف ایجاد می‌کنند و مترصد فرصت می‌مانند که با تصویب قوانین جدید منافع خود را تأمین کنند. مصوبه مجلس به دلیل اشکالاتی که داشت، با مخالفت جدی سازمان بازرسی مواجه و به کمیسیون تلفیق بازگردانده شد. در نهایت با ایجاد تغییرات در آن، متن نهایی در جلسه روز پنجشنبه به رای گذاشته شد و به تصویب نمایندگان ملت رسید. در اصلاحیه جدید آمده است: «وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و جهاد کشاورزی مکلف‌اند برای آن دسته از اراضی واقع در محدوده شهرها و اراضی منابع طبیعی خارج از شهرها که از سال ۱۳۴۰ به بعد به اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی واگذار و در راستای اهداف و کاربری‌های استفاده‌شده استفاده نشده‌اند، اقدامات زیر را به عمل آورند. اراضی‌ای که در مواردی غیر از اهداف و کاربری تعیین‌شده استفاده شده‌اند و فاقد مستحذات هستند، به طور کامل مسترد می‌شوند. آن بخش از اراضی واگذارشده که در راستای اهداف و کاربری تعیین‌شده استفاده نشده، به دولت مسترد می‌شود. مراجع قضائی ذی‌ربط در اجرای این بند و استرداد اراضی موضوع این بند نظارت خواهند کرد. استرداد اراضی مذکور در این بند با اخذ نماینده‌ای از دادستان یا کسی که عهده‌دار مسئولیت دادستان است، امکان‌پذیر است. درصورتی‌که افراد حقیقی و حقوقی که اراضی مذکور به آنها واگذار شده، نسبت به دریافت سند مالکیت اقدام کرده باشند، اسناد مذکور باطل و از درجه اعتبار ساقط است و سازمان ثبت اسناد و املاک با اعلام دادستان بطلان آن را در دفاتر املاک ثبت خواهد کرد».

فاصله معنی دار مصوبه جدید با مصوبه قبلی
«این زمین‌ها باید برگردند». محمدجواد حشمتی‌مهدب، معاون دادستان کل کشور، در گفت‌وگو با «شرق» با تأکید بر این موضوع به زمین‌هایی اشاره می‌کند که از سوی افراد و حتی ارگان‌ها از دولت گرفته شده؛ اما در کاربری غیر از آنچه هدف واگذاری بوده، حمل شده است. حشمتی‌مهدب درباره آخرین اصلاحات مجلس درباره مصوبه تعیین تکلیف اراضی و مستحذات آنها که برخلاف طرح مصوب اجرا شده، مستحذات آنها که درجه اعتبار ساقط است و سازمان خلیی کمک کند. مفاد آن با منظور قبلی خیلی فاصله دارد و به نفع مقابله با زمین‌خواری است. مشکلی که

ریبعی: لزوم افزایش دستمزد نسبت به نرخ تورم

وزیر کار با بیان اینکه مردم و کارگران قدرت خرید خوبی ندارند، گفت: افزایش میزان دستمزد نسبت به نرخ تورم، سیاست دولت است. به گزارش صداوسیما، علی ربیعی در استودیو گفت‌وگوی ویژه خبری توضیح داد: صادقانه باید گفت مردم و کارگران قدرت خرید خوبی ندارند و افزایش دستمزدها نیز این کاهش قدرت خرید را جبران نمی‌کند. او گفت: سیاست افزایش میزان دستمزد نسبت به نرخ تورم باید یک دهه دنبال شود تا قدرت خرید مردم به سال‌های گذشته برسد. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی افزود: افزایش دستمزد باعث افزایش قدرت خرید مردم و در نهایت افزایش تولید می‌شود. ربیعی با اشاره به هزینه‌های این وزارت برای تأمین اجتماعی گفت: روزی که وزیر شدم، هفت هزار میلیارد تومان هزینه درمان تأمین اجتماعی بود که الان به ۲۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. او افزود: درحالی‌که باید ۵۰ هزار میلیارد تومان مستمری پرداخت کنیم، تلاش کرده‌ایم حتی یک روز در پرداخت مستمری مستمری‌بگیران تأخیر ایجاد نشود. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به نابرابری میان شهرها و حاشیه آنها گفت: بر اساس بررسی‌های انجام‌شده از ناآرامی‌های گذشته در برخی مناطق کشور، مشخص شد ناآرامی‌ها در مناطقی که احساس بی‌عدالتی بیشتر بوده بیشتر به وجود آمده و این یک واقعیت اجتماعی است. ربیعی افزود: در سال ۹۷ برای فقرزدایی هفت هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شد که چهار هزار میلیارد تومان آن موجود است و بقیه را باید تأمین کنیم.

دستمزد کارگر بر مبنای سید معیشت باشد نه تورم
عضو هیئت‌مدیره کانون شورا‌های اسلامی کار کشور، با تشریح جزئیات ویژگی‌های دستمزد سال ۹۷ کارگران،

اقتصاد

معاون دادستان کل کشور در گفت‌وگو با «شرق» اعلام کرد

پیگیری زمین‌خواری‌ها از سوی رئیس قوه قضائیه

هزاران هکتار از اراضی ملی غیرقانونی تصرف شد

تصویری از زمین‌های واگذار شده به اشخاص

از قبل داشتیم، این بود که عده زیادی از افراد، زمین‌های زیادی از نظام دولت و بیت‌المال گرفتند که در آن طرح اجرا کنند؛ اما اقدامی صورت ندادند و در جهت‌هایی غیر از منظورهایی که به آنها اختصاص داده شده، از این زمین استفاده کردند. درهرصورت این اراضی متعلق به نظام و بیت‌المال بوده است. این اصلاحات در قانون می‌تواند در راستای اعاده و استرداد بخشی از زمین‌ها و مقابله با زمین‌خواری خیلی کمک کند.

این زمین‌ها در اختیار افراد عادی بوده است یا اینکه نهاده‌ا، بنیادها و دستگاه‌های اجرایی هم در این تخلفات سهمی دارند؟

وضعیت این اراضی مختلف است. هم شرکت‌ها و ارگان‌ها و هم برخی افراد حقیقی آمده‌اند زمین را گرفته‌اند و به بهانه تولید و ایجاد اشتغال، کاربری اولیه‌ای را که زمین به آنها واگذار شده است، برخلاف تعهد و قراردادی که تنظیم شده، در جهت‌های دیگری استفاده کرده‌اند یا برخی مترصد این بودند که این کار را بکنند. تلاش آنها این بود که بالاخره این کار را بتوانند بکنند و تاکنون هم دستگاه قضائی و هم اجرائی در برابر آنها مقاومت کرده‌اند. مصوبه اخیر مجلس هم حاکی از این است که خود نمایندگان به این موضوع واقف هستند و توجه لازم را دارند که این اتفاق نیفتد. این را به فال نیک می‌گیریم، ما پیگیر بودیم و تلاش می‌کردیم که نمایندگان عنایت داشته باشند که عده‌ای می‌خواهند از این قِتل، بخشی از منابع طبیعی و انفال را به این شکل تملک کنند.

سطح زمین‌هایی که تخلف در آنها رخ داده است، چقدر است؟

متأسفانه در ارتباط با سطح زمین‌هایی که در اختیار این افراد است، نمی‌توان عدد خاصی ارائه کرد. اما رقم قابل‌توجه است. هزاران هکتار از اراضی ما به این شکل در اختیار افراد قرار گرفته است و قبلا آنها را تملک و تصرف کرده‌اند. به عبارتی این زمین‌ها تصرف غیرقانونی نشده‌اند زیرا اینها با توجهی طرح و پروژه در اختیار افراد قرار گرفته است اما از طرح و مقصد اولیه، منحرف شده‌اند. قاعدتا باید همه اهتمام جدی داشته باشند که خدمت به نظام و بیت‌المال کنند که این زمین‌ها برگردد.

با برگشتن این زمین‌ها، سازوکاری داریم که از تکرار این رویه جلگیریم؟

مطمئنا همین‌طور است زیرا حساسیت قابل‌توجهی بین مردم و دستگاه‌ها دراین‌باره وجود دارد. با دستور دستگاه قضائی رئیس قوه قضائیه، دادستان کل کشور و همه مقامات بحث مقابله با زمین‌خواری پیگیری می‌شود؛ به‌ویژه اینکه در استان‌ها شورای حفظ حقوق بیت‌المال را در زمینه حفظ اراضی ملی و منابع طبیعی داریم که مجموعه‌های فعالی هستند و خیلی دراین‌باره تلاش می‌کنند. دنبال این موضوع هستند که این اتفاقات

می‌کنند که بهره‌برداری صورت نگیرد.

درباره اقدامات ستاد مبارزه با مفاسد اقتصادی در رابطه با زمین‌خواری اطلاع دارید؟

بله، کارگروهی دارند که از قبل تشکیل شده و در این زمینه کار می‌کنند. آن هم اقدام جهادی برای مقابله است و تصمیمات و اقدامات خوبی در آنجا صورت گرفته است. اجمالا اینکه بعد از بیانات مقام معظم رهبری و اعلام گلابه و نگرانی ایشان و هشدارهایی که دادند، درحال‌حاضر هماهنگی و عزم جدی اجرایی برای مقابله با زمین‌خواری وجود دارد. گرچه می‌شود گفت که با توجه به گستردگی منابع و امکانات ما در بخش‌های مختلف، افرادی هم هستند که اشتباهی سیری‌ناپذیر دارند و به بهانه‌های مختلف سعی می‌کنند از این وضعیت استفاده کنند و دست به اقداماتی می‌زنند که در جهت منافع محض خودشان است. با تخریب محیط زیست و منابع طبیعی کاری ندارند، به دنبال منافع زودگذر خود هستند و اینکه چه بلایی سر محیط زیست و منابع طبیعی می‌آید برای آنها موضوعیتی ندارد.

مشخص نبودن ابعاد مالکیت، عامل بروز مشکل
غلامعلی فروغی، کارشناس حقوقی منابع طبیعی و محیط زیست، نیز درباره دلایل تغییرات گسترده در مصوبه مجلس بیان کرد: در منابع طبیعی اصل بر حفظ زمین و عدم تغییر کاربری آن است. واگذاری‌ها هم باید در چارچوب یک طرح مشخص باشد. ماده ۳۱ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع، شرط تبدیل مراتع غیرمشجر و اراضی جنگلی جلگه‌ای شمال این است که طرح مصوبی برای آن داشته باشیم اما در طول سال‌های بعد از انقلاب با طرح خاصی که بتواند آینده را پیش‌بینی کند، واگذاری انجام نشده است. علت تخریب‌ها هم این است که هرچه واگذار کردیم بدون طرح بوده است. او عملکرد بد دستگاه‌های حافظ منابع طبیعی را دلیل بروز مشکل و توسعه زمین‌خواری در ایران دانست و گفت: قوانین در ایران خوب هستند اما متأسفانه در اجرای قانون خوب عمل نشده است. شاید دیدگاه سازمان امور اراضی و سازمان جنگل‌ها اجرای قانون نبوده است. به گفته فروغی ابعاد مالکیت در ایران مشخص نیست و از سال ۴۰ قصد داشته‌ایم مرز اراضی ملی و مستثنیات را مشخص کنیم که این اقدام انجام نشده است. هنوز سند‌های مشاعی بین افراد دست به دست می‌چرخد اما محدوده مالکیت افراد و اراضی ملی مشخص نیست. این منافی می‌تواند مشکل‌ساز شود.

خبر

برنامه دولت

برای ترمیم حقوق بازنشستگان

● رئیس سازمان برنامه‌وبودجه کشور توضیحاتی درباره ترمیم حقوق بازنشستگان در سال آینده ارائه و اراده دولت را تقویت حقوق این افراد اعلام کرد. به گزارش خانه ملت، محمدباقر نوبخت گفت: برای ترمیم حقوق و در راستای همسان‌سازی حقوق بازنشستگان در سال ۹۷، به تأمین حداقل سه‌هزارو ۴۰۰ میلیارد تومان منابع نیازمند هستیم. رئیس سازمان برنامه‌وبودجه کشور ادامه داد: در جریان بررسی لایحه بودجه سال ۹۷، در مجموع با احتساب پیشنهاد دولت، دو هزار میلیارد تومان منابع برای همسان‌سازی حقوق بازنشستگان در نظر گرفته شده که بیانگر کمبود هزارو ۴۰۰میلیاردتومانی منابع برای همسان‌سازی در سال آینده است. نوبخت تصریح کرد: با هماهنگی‌هایی که با مجلس صورت گرفت، مجوزی ارائه شد تا سازمان برنامه‌وبودجه بتواند از سرجمع بودجه و احیاناً اموال تملیکی منابع کافی را برای ترمیم حقوق بازنشستگان در سال آینده تأمین کند.

سقف بودجه

۲۳ هزار میلیارد بالا رفت

● در نهایت بعد از رفت‌وآمدهای لایحه بودجه ۱۳۹۷ در کمیسیون‌های مجلس و بررسی در صحن علنی، سقف بودجه تا ۲۳ هزار میلیارد تومان افزایش یافت. به گزارش ایسنا، در پایان بررسی جزئیات لایحه بودجه کل کشور در سال آینده، سقف بودجه به ۱۲۱۷ هزار میلیارد تومان افزایش یافت که در مقایسه با ۱۱۹۴ هزار میلیارد تومانی که در لایحه پیشنهاد شده بود، حدود ۲۳ هزار میلیارد تومان افزایش دارد. مجموع بودجه را بودجه عمومی و بودجه شرکت‌های دولتی تشکیل می‌دهد. کل بودجه عمومی در لایحه دولت ۴۲۴ هزار میلیارد تومان پیشنهاد شده بود که بعد از بررسی در مجلس، به ۴۳۲ هزار میلیارد تومان افزایش یافته که حاکی از رشد حدود هشت‌هزارمیلیاردی آن است. بودجه عمومی از منابع عمومی و درآمدهای اختصاصی تشکیل می‌شود. در تغییرات ایجادشده منابع عمومی نیز با رشد حدود ۱۸هزارمیلیاردی همراه بود؛ به‌طوری‌که از ۳۴۸ هزار میلیارد پیشنهادی در لایحه تا ۳۸۶ هزار میلیارد تومان افزایش دارد.

در زمستان باید فکر تابستان بود

سرد ساز® ساراوول ۳ تا ۶ تن برودت در یک واحد

اگر تصمیم به خرید و راه اندازی وسایل تهویه مطبوع دارید به زمان نصب و راه اندازی توجه کنید .

در غیر اینصورت ناگهان گرمای تابستان گریبانگیرتان میشود. تابستان زمان مناسب برای نصب

هرگونه سیستم تهویه مطبوع نیست لذا مجبور به خرید اسپلیت یونیت میشوید که از لحاظ

مصرف انرژی در دراز مدت گرانترین است.

سرد ساز® ساراوول همان مینی چیل است که آب خنک تولید می کند . نام فارسی آنرا ترجیح داده ایم

ساراوول

تولید کننده سالم ترین وسایل تهویه مطبوع در ایران

تلفن ۰۸۰۴۶۹۲۱ فاکس ۰۸۰۴۶۹۲۰

www.saravel.com

sales@saravel.com